

janja v zračnih borbah je bil s svojimi živci leta 1917 tako pri kraju, da je moral dati slovo letalstvu. Ker je bil izredno preudaren, so ga poslali Francozi v zadnjem vojnem letu s posebnim poslanstvom v Romunijo.

Konec vojne in temu sledeči dogodki so končali Hallove pustolovščine. Prišel je čas, ko je zacvetela bodočnost — filma. V Hollywoodu v Kaliforniji je poganjala filmska trgovina kakor gobe po dežju. Bert Hall je hotel izrabiti tudi to ugodno priliko, da bi postal bogat pri filmu. Bil je sam v eni osebi: režiser, operater in ravnatelj. Le denar ni izviral iz njegovega žepa, ni ga namreč posedal in sploh je bil preveč previden, da bi spravljaj v nevarnost lasten kapital. Glede filma je bil premalo strokovnjak, da bi bil ustvaril res nekaj dobrega ter privlačnega. Amerika in Evropa sta plačevali za njegove filme tako malenkostne svote, da niso bili kriti niti stroški. Doživljal je od strani tvrdk, ki se glede filmov na višku, prehujo konkurenco. Slednjič se je prepričal, da njemu noče zasvetiti filmska zvezda in jo je odkuril iz zapada na vzhod.

Najprej je poskusil s tihotapljenjem orožja in letalske opreme za Kitajce. Ker je zadel pri tem poslu na nepremostljive težave, se je podal sam na vzhodno bojišče v prepričanju, da bo že dobil zaposlenje kot svoječasni najboljši letalec. Res se mu je posrečilo, da je prepričal Kitajce o tem, da je on taisti izvoljeni, ki bi zamogel uspešno organizirati kitajsko letalsko orožje. Kitajci so mu zaupali poveljstvo zračnih vojnih sil in ga prekrstili v Šang-Hui-Šanga. Kitajska je posedala ob izbruhu zadnjih sovražnosti z Japonci prav malenkostno število bojnih letal in še le Hall je ustvaril čisto nov tip bojnih letal, ki so se izborna obnesla in povzročila Japoncem dokaj preglaVIC. Tudi po sklepu miru pri Šangaju je ostal Bert Hall še tudi nadalje poveljnik in organizator kitajskega letalstva.



**Kamnica.** Za binkoštni ponedeljek so skazali tatje naši župnijski cerkvi to izredno čast, da so jo obiskali in jo želeli spraviti ob malenkosti, ki so jih darovali siromašni farani: žarnice in pa oltarne preproge. Posebnega blagoslova jim ti darovi siromakov pač ne bodo prinesli. — Ko obžalujemo tako zlobnost, se iz srea veselimo prelepih naših cerkvenih slovesnosti, ki se vršijo pri nas skoraj od nedelje do nedelje. Poleg blagoslovitve sv. Urbana 12. junija nam je prinesla prav posebno veselje 5. pobinkoštna nedelja 19. junija, ko so naši najmlajši pod vodstvom monsig. Vrežeta, profesorja v Mariboru, obhajali svoj najveselejši praznik prvega sv. obhajila. Ta vzorni red in to iskreno pobožnost bi bili morali videti vsi zlobneži, pa bi odnehali. — Popoldne iste nedelje je bila javna izkušnja iz veronauka, ki je dokazala, da je naša mladina v najboljših rokah.

**Št. Peter pri Mariboru.** Rodbinska žaloigra, ki se je doigrala v Grušovi dne 24. aprila, je bila dne 24. junija predmet sodne obranave pred mariborskim senatom. Obtožnica je očitr'a Mariji Tivadar, da je nagovarjala soobtožene: Antona Vaudo, Antona Kaloha in svojega sina iz prvega zakona Janeza Lajha, da so napadli Matijo Tivadarja ter ga ubili. Obtožnica opisuje žalostne družinske razmere, ki so vladale med zakoncema Tivadar. Prvi mož Marije Tivadar je padel v svetovni vojni, nakar se je vnovič poročila l. 1920. Z možem sta kupila nato posestvo v Grušovi. Kmalu je prišlo do družinskih preprirov in že leta 1923 je vložila žena prvo tožbo na ločitev zakona. Navajala je, da črti njen mož otroke iz njenega prvega zakona ter ji na razne načine grozi. Sledite so nato še druge tožbe na ločitev zakona, ki pa so se vse končale s poravnavo. Razmerje med obema pa

**Ne zamudite!** Sandale za otroke po Din 20.—, platnene čevlje - gumijastimi podplati po Din 25.—, 30.— in 40.— kupite pri tvrdki Martin Sumer, Konjice. 716

je sčasoma postalo nevzdržno in naposled se je žena presečila s svojimi otroci k sosedu. Mož je nato prodal svojo polovico posestva, katero je obdolženka kupila nazaj z velikimi žrtvami ter postala tako izključna lastnica celega posestva. Tudi mož se je nato preselil, vračal pa se je večkrat nazaj ter delal ženi na posestvu razno škodo. Dne 24. aprila so se nahajali obdolženca Vauda, Kaloh, Lajh in Marija Tivadar v vinski kleti; vračali so se proti domu, ko so zagledali Matijo Tivadarja, ko je ležal v travi na posestvu svoje ločene žene. Pretepli so Tivadarja tako, da je obležal mrtev. Udarci so mu zdrobili lobanjo. Potem so se vsi trije podali na dom pokojnikove žene in ubijalske kole razžgali in sežgali. Za uboj se je takoj zvedelo in orožniki so storilce polovili. Tajili niso, le zatrjevali, da niso nameravali Tivadarja ubiti, temveč ga samo preteptati, kakor jih je nagovarjala soobtožena žena ubitega. Vauda in Lajh sta bila obsojena vsak na šest let robije in trajno izgubo častnih pravic, Kaloh pa na šest let strogega zapora, dočim je bila Marija Tivadar oproščena.

**Limbuš pri Mariboru.** Po kratki in mučni bolezni je umrla gđc. Marija Kučer, gostilničarka v Limbušu in sicer v Gradcu. Tja so jo prepeljali, da bi ji, če bi se sploh dalo, rešili življenje. Stara je bila komaj 42 let. Prepeljana iz Gradca, je bila pokopana v rodbinski rakvi v Studencih pri Mariboru. Veličasten je bil njen pogreb. Spremljali so jo godci, pevci ter mnogobrojno občinstvo. Pokojnica je bila znana kot zelo radodarna oseba. Naj ji bo za vse dobrote, ki jih je storila v življenju, doeri Bog obilen plačnik! Naj počiva v miru!

**Limbuš pri Mariboru.** Dne 8. maja t. l. je odšel k vajakom Božidar Vehovar, sin posestnice in sicer edini, iz Peke št. 9, k 4. konjeniškem polku v Vršac (Sremski Banat) blizu romunske meje. Ravno mesec dni nato pa je vsled bolezni in sicer obojestranske pljučnice, tam daleč od doma in ljubljene matere ter edine še živeče sestre moral zapustiti ta svet, mater in sestro, star še ne 21 let. Bil je edini še živeči sin vdove matere Ivane Vehovar, posestnice na Pekrah, ki je ž njim izgubila vse, zlasti pa pridnega, poštenega, zvestega in nad vse ljubljenega sina ter bodočega gospodarja. Pokojnik je bil vzoren fant, ki ni po-

ljarjih so pričeli pomikati na vse zgodaj stolpe proti trdnjavi, da bi otvorili topovski ogenj bolj od blizu, porušili vse obrambne stolpe trdnjave in omogočili splošen naskok. V turškem taboru pa je vršelo kakor v čebelnem panju, ako potolčeš po njem, ko so že čebele pri počitku. Turški poveljniki so švigali na konjih sem in tja, kazali proti mostu, za pionirje, ki so se ukvarjali z lesenimi stolpi, se ni nikdo prav zmenil. Kakor strele iz jasnega se poženejo konjiki z vitezom Pavlom na čelu iz trdnjave, po suhem jeziku med jarkoma in že so padali smrtonosni udarci po presenečenih pionirjih. Preplašeni Turčini so se zatekli v klicih k Allahu in jo ubrali proti taboru. Turška vojska tolike drznosti oblegancev niti od daleč ni slutila. Gledala je nemo srdito napad peščice krščanskih jezdecov in zmedene ter bežeče pionirje. Za zmagovitimi vitezi so privreli izza obzidja pešci in predno so se zavedli Turki kako in kaj, sta že bila dva obležna stolpa v obzoru plamenov od tal do vrha. Izpad, ki je uničil dva s tolikim trudom zgrajena stolpa, zahteval življenje več Turkov, se je odigral brez odpora

ogromne sovražne premoči tekom dobrih deset minut. Ko so se zapodili turški jezdecji proti kanalu, so že bili izpadniki pri trdnjavi, odkoder so zasmehovali turško druhal na ves glas.

Vrhovnega turškega poveljnika očitno ni veliko zanimal ta poraz. Pehota in jezdecji so pričeli se strinjati v oddelke. Ko je bila polovica tabora urejena po četah, se je prikazal izza najlepšega šotora Hasan s celim štabom in se postavil na čelo zbranega dela vojske, ki je nastopila prehod preko mosta. Turški tabor na desnem bregu Kolpe se je praznil, a ni se izpraznil, da bi ga bili podrli. 10.000 najboljših vojakov broječa turška sila se je razvrstila po bojnem načrtu na levem bregu Kolpe na otoku v tri skupine. V levo krilo ob Odri so se razpotegnili pešci, sredini s pehoto in jezdecji je poveljeval zvrniški sandžak Memibeg, na desno krilo blizu mosta se je postavil Hasan paša. Na levi strani bojne ravni je imela turška armada Odri, za hrbtom Kolpo, a na desni most čez Kolpo, po katerem bi se mogle umakniti čete v slučaju skrajne potrebe v tabor.

(Dalje sledi.)

#### Röntgenove žarke

uporabljajo tudi za presvetljevanje dreves, da vidijo, če je deblo zdravo ali nagnito. To je posebno potrebno za kupca, ki izbira debela, katera bi bilo treba posekati.

**Za ozdravitev pijancev** uporablja policija (Kolorado) dobro sredstvo. Prijetega pijanca fotografirajo in mu to fotografijo pokažejo, ko se spet iztrezni. Grda slika je že ozdravila marsikoga.

#### Zračna množina,

ki jo človek dnevno vdihava in izdihava, tehta nekaj čez 15 kg, torej nekako šestkrat toliko kakor njegova tekoča in trdna hrana, katero porabi v istem času.

znal gostilne in ponočevanja. Po dolgotrajni vožnji iz mesta, oziroma bolnice v Vršacu domu, je bil od svojega rojstnega kraja dne 14. junija t. l. slovesno na limbuškem pokopališču pokopan, kamor si je pred smrtjo želel, da bi skupaj počival s svojim ljubim rajnim atekom. Ob odprtem grobu se je od rajnega poslovil v imenu svojim in vseh navzočih vlč. g. župnik Andrej Bračič. Z vznesenimi besedami je izsilil vsem navzočim solze iz oči, slikajoč pokojnika kot vzor fanta vsej doraščajoči mladini. Vlč. g. župniku, požarni brambi v Pekrah, udeležencema orožniške postaje v Studencih ter obilim udeležnikom žalostnega sprevoda izreka iskreno zahvalo žalujoča mati, sestra in ostali sorodniki. Dorče, počivaj v miru! Tebi naj velja geslo: »Ena se tebi je želja spolnila, v zemlji domači, da truplo leži!«

**Št. Ilj v Slov. gorica.** Prostovoljno gasilno društvo v Št. Ilju v Slov. gorica priredi v nedeljo dne 3. julija ob treh popoldan slovesno blagoslovitev svojega Gasilskega doma. Spored je sledeči: ob 10. uri popoldan slovesna sv. maša, ob 14. uri popoldan sprejem gostov na kolodvoru. Ob 15. uri popoldan blagoslovitev doma. Nato vrtna veselica združena z razno zabavo, srečolovom itd. Ker je namenjen čisti dobiček za odplačilo Gasilskega doma ter za nakup drugega gasilskega orodja, vabimo vse prijatelje gasilstva za obilen obisk.

**Zbigovci pri Gornji Radgoni.** Prišla je spomlad in prinesla cvetja, da z njim okraši prestol Srca Jezusovega. Prišel si tudi ti in se poklonil Kralju meseca junija in ga počastil v »prvem petku«. Takrat si mu izročil svoje srce in svoje življenje, najlepši šopek, ki ga more sprejeti božje Srce. Lep in čist je bil ta šopek, zato je sklenila večna Ljubezen, ohraniti ga svežega in nedotaknjena pri sebi. V soboto dne 18. junija so zapeli tužno zvonovi, umrl je Fricek Klemenčič, zidarski učenc. Spogledali smo se in nismo verjeli, da je izginilo mlado življenje iz naših fantovskih vrst; ko pa smo zagledali svežo gomilo, ki je zagrnila mladeniča 20 let, smo zajokali, ker smo zgubili skromnega in tihega, pa vendar tako veselega Friceka. Enajst tovarišev »svečarjev« te je spremljalo k zadnjemu počitku, dvanajsti si bil ti; ni prizanesla skrta kal boleznih tvojemu mlademu življenju; ugasnilo je, kakor ti je ugasnila sveča, ki si jo kot »svečar« držal med službo božjo v božjo čast. Srčna hvala njegovim tovarišem, ki so ga pospremili, duhovščini, pevcem, ki so mu zapeli zadnjo pozdravno pesem pomladi »Vigred«; hvala drugim sorodnikom in znancem, ki jih je globoko zadel njegov odhod! Staršem, bratom in sestram pa globoko sožalje! Ti pa, Fricek, uživaj pri božjem Srcu večno pomlad!

**Ptuj.** Poročil se je dne 12. t. m. v minoritski cerkvi cerkovnik Glušič Dominik z mladenko Veroniko Brunčič, večletno članico pevskega društva »Cecilija«. Čestitamo ter želimo novoporočenima obilo sreče in blagoslova!

**Sv. Ana pri Makolah.** Dne 18. junija t. l. smo na našem farnem pokopališču položili k večnemu počitku umrlega g. Franca Babšek, posestnika na prijaznem Marofu bivše stare Štatenberške graščine pri Sv. Ani. V najlepši moški dobi, star 57 in pol leta, je zapustil svoje ljube domače: žalujočo ženo, dva sinova in tri hčere. Bolehal je na notranji poškodbi iz svetovne vojne. Le zadnje leto je bolj občutil, da ni več tako trden. Toda o svoji bolezni ni tožil nikomur. Prenašal je mirno in Bogu vdano svoje trpljenje. Ko se je pred tremi tedni vlegel na bolniško posteljo, je že čutil, da se mu bliža zadnja ura. Razodel pa

tega ni svoji ženi, niti otrokom. Domači ter obiskovalci so ga v bolezni tolažili, da bo že še boljše. On je vse mirno prenašal brez kakšnega tarnanja ter se celo šalil, da ni za drugo, kakor za v grob. Dne 15. junija ob 17. uri je prejel zelo spoštljivo presvete zakramente kot popotnico v večnost ter se lepo pripravil za pot v boljše življenje, kjer ni trpljenja ne gorja, ter je mirno v Gospodu zaspal dne 16. junija okrog pol osmih zjutraj. Pokojni je bil dober in zvest mož, krščanski oče, vzoren katoličan, skrben gospodar, miroljuben sosed, gostoljuben prijatelj vsem, ki so se k njemu zatekli bodisi v kaki koli potrebi. Več let je županoval občini Sv. Ana, bil ključar podružne cerkvice sv. Ane. Bil je neumorni delavec, zbal se ni slabega vremena, ne pretežkega dela ter se marljivo trudil za svojo družino ter za blagor bližnjega do časa, ko se je vlegel na poslednjo bolniško posteljo. Skrbel je za red pri občini in za blagor cerkve. Za olupšavo cerkvice sv. Ane in za nabavo novih zvonov pri isti cerkvi je imel največ zaslug on, kakor tudi za župno cerkev sv. Andreja v Makolah ima nevenljive zasluge. Iz obraza se mu je brala vedno ponižnost ter tudi nikdar ni silil v ospredje. Pomagal je tudi pri raznih mladinskih društvih za blagor naroda ter bil čez 30 let naročnik »Slovenskega Gospodarja«. Da je bil zares povsod priljubljen, se je pokazalo tudi dejansko. Ob potrebi za kakšno dobro stvar glede pobiranja, ali prošnja za delavce za cerkev ali slično, je bil on uslišan, če morda mogoče drugi ne. Dobri in zvesti prijatelji so ga tudi v bolezni obiskovali. In vključno tolikemu delu je vendar prišlo veliko ljudi kropit na mrtvaškem odru ležečega ter ga spremit do hladnega groba. O njem pač smemo trditi: ta je bil ljub Bogu in ljudem. Celó življenje je lepo živel, rad k sv. maši hodil, presvete zakramente prejemal ter je tudi na zadnjo uro brez težav sladko in mirno izdihnil svojo blago dušo. Naj mu ljubi Bog vse bogato poplača!

**Sv. Ana pri Makolah.** Podpisani se tem potom zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, kateri so obiskovali našega ljubega očeta Franca Babšek in njegovi boleznih, ga kropili na mrtvaškem odru, spremili v sprevodu do hladnega groba, tolažili našo žalostno mater, govornikoma ob odprti ravki, darovalcem za mrtvaške vence; predvsem pa preč. domačemu g. župniku za trud ob sprevodu in tolažbi ter za posloviden govor ob odprtem grobu, ter cerkvenim pevcem za žalostinke. Ljubi Bog naj vsem bogato poplača! Franc in Anton Babšek, sinova. Ana, Liza in Marija omožena Mesarič, hčeri. Simon Mesarič, zet. Stanislav, Marica, Rozina, vnuk in vnukinja.

**Šmarje pri Jelšah.** Sveti Vid je črešenj sit, pregovor pravi; toda letos jih zaradi zapoznelega časa še ni in jih tudi preveč ne bo, ker so se v naših krajih bolj slabo skazale. Če bi po letošnjih črešnjah sodili, potem bi tudi trgatav ne imela biti bogve kako obilna, čeravno je trsovje z velikimi zdravimi grozdeki kakor obsuto in se je cvet ob najugod-

**Pri železnih težkočah, zgagi, zmanjšanem občutku za tek, zapeki, pritisku na jetra, tesnobi, tresenju udov, zaspanosti povzročil kozarec Franz Josefove grenčice** takojšnje poživljanje zastale prebave. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel slave »Franz Josefovo« vodo kot važen pripomoček proti griži, kakor tudi železnim obolenjem, ki nastopajo v zvezi z mrzlico. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

nejšem vremenu pričel. Bog nam obvaruj, kar se je nam pokazalo v gorcah in na slivah ter hruškah, pa še bomo na dobrem; prav posebno pa nam prizanesi s točo, ki je nam lansko leto ves severni del župnije popolno zabila. — »Slovenski Gospodar« nam poroča o velikih proslavah presv. Evharistije na raznih krajih naše škofije.

**Pišec.** Zadnjič naznanjeno ustanovljeno društvo dobro napreduje. Seveda se naš Janez poteguje za predsedniško mesto, a mu ga ne damo, ker nas je zadnjič preveč razburil, ko je splezal na cerkveni stolp in plesal po jabolku na stolpu. Seveda se mu je to lahko posrečilo, ker stolp popravljamo in je zato oder postavljen in od odra speljana zveza do jabolka na stolpu. Pa saj je prejel svoje plačilo za to od g. Karleka, zato mu mi ne damo še predsedništva pri »Sv. Žejci«. Mi smo si odborniška mesta pri našem novem društvu zamislili prav idealno in zato bomo predsedstvo izročili naši Tiliki, ki se tudi na take stvari razume in ne samo na pokapanje mačkov. — Te dni nas je obiskalo društvo »Juga« iz Zagreba. Pripeljal je društvo k nam na obisk naš rojak g. Vogrinc. Par lepih slovenskih in hrvaških pesmi nam je društvo zapelo ob tej priliki in nam še obljubilo, da nas drugič obišče tako, da nam bo zapelo pri sv. maši. Vsi pač iz srca pozdravljamo to misel. — Žalost pa nam je objela srce, ko smo zaznali, da po naših hribih in dolinah hodi zavratna davica, ki je že utrgala nit življenja 4 mesece staremu Jožetu Grmovšek. Pa smo sovražniku napovedali boj na nož in upamo, da ga bomo kmalu pregnali iz naše sredine. Upanje še nam veča dejstvo, da v zadnjem času novih obolenj ni bilo.

**Vransko.** Žrtev materinstva je postala gop. Beti Rožanc, rojena Kok, v 37. letu. Rojena je bila na Vranskem, kjer je tudi šolo dovršila, potem je bila nekaj let v Nemčiji. Nazaj se povrnivši, se je poročila in sedaj je postala žrtev, ko je v otroški postelji našla prehitro smrt z otrokom vred. Pogreb ljubljene sorodnice je bil dne 18. junija, ob štirih popoldne, ob jako obilni udeležbi. Pristrčna hvala vsem sorodnikom!

**Gornji grad.** Dolžne se čutimo, da postavimo našemu velezaslužnemu, marljivemu bratu na prosvetnem polju g. sodniku Rantu tudi v »Slov. Gospodarju« skromen spomenik. Bil je preprost pravi gorenjski fant, doma iz Rateč pri Škofjiloki. Priljubljen je bil po cellem gornjegrajskem okraju med kmečkim ljudstvom, najbolj pa med fansti. Njegova delavnost je segala daleč na okoli. Tukaj je bil predsednik katoliškega prosvetnega društva. Društvo je pod njegovim predsedstvom zelo napredovalo. Igrali smo pod njegovo režijo najtežje igre, pa so vse krasno uspeli. Dalje se je udejstvoval tudi v zvoniku, kjer je tako prelepo trjancil. Naučil je tudi fante potrkovati, da ga bodo sedaj lahko nadomestovali. Pri sosednem Ksaverju je tudi predaval na gospodarskem tečaju. Bil je tudi pri pevskega odseku. Vsako nedeljo je prepeval na koru Bogu v čast. Fante je zbiral okrog sebe ter jih učil, izobraževal, bodril k treznosti in poštenosti. Njegova dela, njegove ideje bi komaj popisal v debelo knjigo. Fantje smo ga tako vzljubili, da ga ne bomo nikoli pozabili. Na predvečer njegovega odhoda se je zbralo okrog 100 fantov domačih in od Ksaverja, da smo zadnjič se še pogovorili z našim prijateljem. Gospod župnik se je poslovil od njega v imenu cele fare. V imenu fantov in prosvetnega društva pa g. Jamnik. Fantje Ksaverjani so mu zapeli »Z Bogom,

naš prijatelj! Ob slovesu smo mu s solznimi očmi podali roke. Odpeljal se je od nas na krasno ovenčanem avtomobilu ravno na svoj god sv. Alojzija. Takšnega slovesa še v Gornjemgradu ne pomnimo, kot je bil od našega iskrenega prijatelja Alojzija Ranta. Odšel je od nas, a njegove ideje, njegov plemeniti duh ostane med nami. Mi bomo tudi dalje vztrajali. Ohranimo mu hvaležen in časten spomin! — Gornjegrajski fantje.

**Gornjegrajski okraj.** Niti leto dni še ni poteklo od časa, ko je nastopil svoje službeno mesto kot sodnik v Gornjemgradu zavedni sin gorenjskih planin g. Lojze Rant. In vendar si je v tej kratki dobi pridobil srca vseh, ki so spoznali njegov kremenit značaj in njegovo požrtvovalno delavnost na vseh poljih. On je eden izmed tistih — žal bolj redkih — naših inteligentov, ki se v polni meri zavedajo, kaj so dolžni storiti za svoj narod. Toda višja oblast pa mu je kar nenadoma določila nov službeni kraj, tam doli med bratskino hrvatskim narodom v Sinju. Na predvečer njegovega godu dne 20. junija smo poleg godovnega voščila jemali od njega slovo ter mu napravili pristrčno odhodnico. Zbrali so se številni njegovi prijatelji — pred vsem člani in članice naših organizacij ne le iz Gornjegrada, temveč v častnem številu tudi od Sv. Frančiška in Noveštitve. Vladalo je prav pristrčno domače razpoloženje, h kojemu je zlasti pripomogla naša milodoneča slovenska pesem ter navdušeni poslovljni govori. Zastopniki prosvetnega društva iz Gornjegrada in od Sv. Frančiška sta mu poklonili krasne šopke dehtečih rož — znak naše ljubezni do njega, ki se je ves žrtvoval za našo kmetstvo in delavsko mladino. V krasnih besedah je zlasti domači mestni župnik č. g. Šlander opisal njegovo plodonosno delo, ki ga je vršil kot vesten uradnik, odločen ter neustrašen katoličan, neumoren prosvetni organizator. Koliko razprtij in medsebojnih sovraštev je kot sodnik s svojo ljudomilo besedo odstranil ali vsaj ublažil. Koliko v izpolnjevanju verskih dolžnosti mlačnim je dal krasen vzgled s svojim bogoljubnim življenjem. Trudil se je za širjenje dobrega tiska, te dandanes največje svetovne vesile. Pred vsem pa je svoje moči posvetil prosvetnemu društvu, ki je pod njegovim vodstvom priredilo na prenovljenem odru krasno igrano »Za pravdo in srce« ter »Ben Hur«, ki sta privabili pri vprizoritvi — vsaka se je igrala trikrat — toliko ljudstva, kakor še poprej nikoli nobena druga igra. S svojo besedo in vzgledom pa je še drugim društvom v okraju dal krepke pobude in navdušenja. Skratka, g. sodnik Rant je bil in ostane svetel vzgled vsem katoliškim lajnikom, res pravi apostol katoliške akcije! Da bi naši Jugoslaviji dobrotni Bog dal še mnogo mnogo takih mož! V trdnem prepričanju, da se nismo ločili še za vedno, smo se poslovili. Ob njegovih poslovljnih besedah pa smo trdno obljubili zvestobo našim načelom, zvesto ljubezen do tistih dveh besed, ki morata biti sveti vsem Slovincem: Bog in domovina. — G. sodniku še enkrat najlepša zahvala za vse, kar je dobrega storil, zlasti za naše kmetstvo in delavsko ljudstvo v okraju!

## Vprašanja in odgovori.

**I. P. v H.** V našem kraju se je na sadnem drevju pojavila gosenica, ki vse požre, vse listje in sadje. Drevje izgleda kakor po zimi. Kaj je ta gosenica in kako se je ubranimo? Slučajno smo imeli priliko, viditi to ob drža-

vni cesti od Polskave proti Hočam. To je gosenica zlatice, zlatoritke. Če ste kedaj videli v nekako gosto pajčevino zavito brstje in bučice v tej pajčevini, sti videli gnezda te škodljivke. Vsaka samica zleže po 200 do 250 jajčec in zato se ta golazen silno širi, ako se enkrat začne. Sedaj zatreti jo, je nekoliko prepozno. Storite v bodoče takole: gnezdeca, ki jih najdete, uničujte s tem, da jih oberete in sežgete. Če pievete korenje, treba je tudi drevje! V zimi ostrgajte drevje, napravite pasove in ko začne drevje poganjati za cvet, oškropite mlado listje s škropilom, ki ga napravite iz modre galice.

**J. L. v P.** Ali moram tudi na dopisnico dati kolek, če pišem konzulatu? — Ni treba.

**Isti: Kdo posreduje službo v mestu?** — Borza dela se imenuje dotični urad. Svetujemo vam pa, da si delo na kmetih poiščete, tam ga je, pa jesti je tam; v mestu ni dela!

**A. J. v B.** Leta 1920 sem posodil večjo svoto. Ali lahko sedaj izterjam in kako? — Ako je vaš dolžnik kmet, boste še nekaj mesecev morali čakati, da preneha šestmesečna zaščita kmeta. Obresti za vsa leta nazaj ne boste mogli dobiti, ampak le za tri leta. Dovolili vam bodo največ 6%.

**S. H. v J.** Zidar je del svoje terjatve odstopil meni, ali lahko sedaj jaz tožim, ko ne dobim? — Ta odstop gotovo ni bil pravilno izveden, ni bil pismeno, ni bil kolekovan in priznan. Zato mora vaš mojster zidar iztožiti, vi pa dobite od njega. On vam mora plačati, če tudi sam se ni nič dobil.

**J. T. v D.** Ali sme občina samovoljno brez odškodnine vzeti svet za cesto? — Ako je občina vzela svet za novo cesto, vas mora odškodovati. Ako pa je vzela robove pri že obstoječi cesti za vzdrževanje običajne širine, ni treba, ker se je najbrže cesta zasužala. Ako je razširjenje ceste preko predpisov večje, zahtevate lahko odškodnino. Za postavitev cementne ograje se sporazumite z občino.

**M. H. v F.** S sosedom sva vzela geometra in določila meje ter postavila mejnike. Pozneje je sosed, ki je s tem izgubil del gozda, mejnike ven vrzel. Kaj naj storim? — Ste delali to pred pričami ali sta se pismeno tudi sporazumela, ni razvidno. V takem slučaju bi bilo takoj brez dvoma, da je sosed pristal. V tem slučaju boste dokazali, da je pristal, na podlagi njegovih izjav geometru in ogleda prostora, da sta res skupno sporazumno postavila mejnike. Sporazum pa je boljše kot — tožba.

## Raznoterosti.

**Prikljenjene knjige.** V srednjem veku so poznali samo eno sredstvo zoper nepoštene obiskovalce javnih knjižnic: vse knjige so bile pritrjene k pultom ali policam s posebnimi verižicami. Slične prikljenjene knjižnice so zdaj seveda povsod izumrle. Ohranjene so edino na Angleškem, ki kaže izredno veliko umevanja za preteklost. Največjo srednjeveško knjižnico imajo v Hertfordu. Ustanovljena je bila leta 1394 ter je bila pred kratkim, po popolni prenovitvi, spet izročena javni uporabi. Začetek 19. stoletja je bil za to knjižnico usoden. Mesto Hertford, njen lastnik, je priznalo, da »je malo zanimiva in nepotrebna«. Do 250 starinskih knjig je iz usmiljenja prevzela mestna stolnica. Ostale so se razpršile po zasebnih hišah kakor tudi oprema in pohištvo. Leta 1856 je sklenilo mesto obnoviti knjižnico kot redek

## Kadar ni kaj v redu

v prebavnih organih telesa, se občuti razne načine. Clovek na primer nima teka, jed mu ne diši, nekaj ga vedno silijo na vzdigavanje, jed mu teži želodec, muči ga glavobol, počuti se trudnega, težko se poda na delo, nevoljen je in nima rednega odvajanja. — Kadar z apetitom prebavo in delovanjem črev nismo zadovoljni,



takrat so nam dobrodošle Fellerjeve Elsapilule, katere sigurno in hitro delujejo ter so povsem neškodljive, ne dražijo črevesja ter omogočajo mirno odvajanje. Fellerjeve Elsapilule krepe želodec in čistijo telo in obenem tudi kri. 6 škatljic Din 30.—, 12 škatljic Din 50.— obenem z zavojnino in poštnino pri lekarnarju **Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrj 341** (Savska banovina).

Odobreno Minist. soc. pól. in nar. zdravja  
Sp. br. 509 od 24. III. 1932.

zgodovinski spomenik in dokaj uspešno zbralo nekdanje zaklade. A latinski rokopi so bili v žalostnem stanju. Več strani se je porazgubilo ali prišlo v napačne zvezke. Smotrena obnova se je pričela šele lanskega avgusta. Zahtevala je veliko denarja, ki so ga dali zasebni bogataši. Znanstveniki so po drugih knjižnicah fotografirali izgubljene ali pokvarjene liste, obiskali v to svrhu Francijo, Belgijo, Nemčijo ter naposled srečno izpopolnili vse nedostatke. Knjigovezi so tudi kmalu opravili svojo nalogo. Preostale so še verižice, ki so varovale knjige pred tatovi. Od začetka so hoteli strokovnjaki na temelju ohranjenih vzorcev naročiti nove verižice pri kaki tovarni. A vratar, ki se je zelo veselil prenovitve poslopja, je slučajno našel v kotu starinsko kad. Izkazalo se je, da je bilo natlačeno polna starinskih izvornih verižic. Posrečilo se je odkriti tudi nekdanje pisalne podstavke. Barbarški mestni očetje so jih bili razdrli in preoblikovali v klopi ali mize, ki so še vedno stale po mestnih uradih. Stoletna hrastovina je kljubovala vsem neprilikam. Vešči mizarji so kmalu srečno obnovili vso nekdanje pohištvo v knjižnici. Nato je sledila svečana otvoritev. Zdaj je knjižnica v istem stanju kakor v srednjem veku. Nad 1500 velikanskih, v svinjsko usnje vezanih zvezkov je prikljenjenih v čitalnici na pulte. Hertford je pridobil zanimivost, ki ji je malo enakih na svetu.

**Pogrezajoče se gledališče.** Najbolj znameniti ameriški stavbeniki ne znajo rešiti naloge, katero jim je poverila mehiška vlada. Gre namreč za rešitev opernega gledališča v Mexico City. Mesto Mexico je bilo zgrajeno od Špancev v osrčju doline, ki je bila v prastarih časih žrelo ognjenika, ki se je pa pozneje spremenilo v jezero. Ob času, ko so zasedli Španci pokrajino, je bilo jezero že suho. Tla, na katerih so pozidali mesto, so bila močvirnata. Predsednik Mehike, Porfirio Diaz, je postavil krasno narodno gledališče. Uporabili so za notranjo opremo najbolj zlahten les, ki ga je dobiti po mehiških gozdovih. Oder je zelo velik in v gledališču ima